Articol I. Lucian Blaga

(a) Lumina

Lumina ce-o simt năvălindu-mi în piept când te văd oare nu e un strop din lumină creată în ziua dintâi, din lumină aceea-nsetata adânc de viaţă?

Nimicul zăcea-n agonie, când singur plutea-n întuneric şi dat-a un semn Nepătrunsul:

„Să fie lumină!”

O mare şi-un vifor nebun de lumină făcutu-s-a-n clipă:

O sete era de păcate, de doruri, de-avanturi, de patimi, o sete de lume şi soare.

Dar unde-a pierit orbitoarea lumina de atunci cine ştie?

Lumina ce-o simt năvălindu-mi în piept când te vade poate că ultimul strop din lumină creată în ziua dintâi.

(b) Noi şi pământul

Atâtea stele cad în noaptea asta.

Demonul nopţii tine parca-n mani pământul şi suflă peste el scântei că peste-o iască năprasnic să-l aprindă.

În noaptea asta-n care cad atâtea stele, tânărul tău trup de vrăjitoare-mi arde-n braţe ca-n flăcările unui rug.

Nebun, ca nişte limbi de foc eu braţele-mi întind, ca să-ţi topesc zăpada umerilor goi, şi ca să-ţi sorb, flămând să-ţi mistui puterea, sângele, mândria, primăvara, totul.

În zori când ziua ta aprinde noaptea, când scrumul nopţii o să piară dus de-un vânt spre apus, în zori de zi aş vrea să fim şi noi cenuşă, noi şi pământul.

(c) Lacrimile

Când izgonit din cuibul veşniciei întâiul om trecea uimit şi-ngandurat prin codri ori pe câmpuri, îl chinuiau mustrându-l lumină, zărea, norii-şi din orice floare îl săgetă c-o amintire paradisul-şi omul cel dintâi, pribeagul, nu ştia să plângă.

Odată, istovit de-albastrul prea senin al primăverii, cu suflet de copil întâiul om căzu cu faţa-n pulberea pământului:

„Stăpâne, ia-mi vederea, ori dacă-ţi sta-n putinţă Împăinjeneste-mi ochii c-un giulgiu să nu mai văd nici flori,

nici cer, nici zâmbetele Evei şi nici nori, căci, vezi – lumina lor mă doare”.

Şi-atuncea Milostivul într-o clipă de-ndurare îi dete – lacrimile.

(d) Nu-mi presimţi?

Nu-mi presimţi tu nebunia când auzi cum murmură viaţa-n mine ca un izvor năvalnic într-o peşteră răsunătoare?

Nu-mi presimţi văpaia când în braţe îmi tremuri ca un picur de roua-îmbrăţişat de raze de lumină?

Nu-mi presimţi iubirea când privesc cu patimă-n prăpastia din tine şi-ţi zic:

O, niciodată n-am văzut pe Dumnezeu mai mare!?

(e) Sus

Pe-un pisc.

Sus. Numai noi doi.

Aşa: când sunt cu tine mă simt nespus de-aproape de cer.

Aşa de-aproape, de-mi pare că de ţi-aş striga în zare – numele – i-aş auzi ecoul răsfrânt de bolta cerului.

Numai noi doi.

Sus.

(f) Noapte

Pe lună, când ne scapara-n argintul nopţii pocalele de vin ca nişte ochi de fiară, cu un surâs ameţitor tu-mi răscoleşti tot furnicarul de porniri, cari nu-şi mai aflapoi odihnă.

Sub ocrotirea limpede a zării biruitoare mă priveşti şi-n ochii mei te oglindeşti strălucitoare, mândră şi păgână.

Iar eu încet, nespus de-ncet pleoapele-mi închid, îmbrăţişând cu ele tainic icoana ta din ochii mei, surâsul tău, iubirea şi lumina ta – pe lună, când ne scapara-n argintul nopţii pocalele de vin ca nişte ochi de fiară.

(g) Dorul

Setos îţi beau mireasma şi-ţi cuprind obrajii cu palmele-amandoua, cum cuprinzi în suflet o minune.

Ne arde-apropierea, ochi în ochi cum stăm.

Şi totuşi tu-mi şopteşti: „Mi-aşa de dor de tine!”

Aşa de tainic tu mi-o spui şi dornic, parc-aş fi pribeag pe-un alt pământ.

Femeie, ce mare porţi în inimă şi cine eşti?

Mai cântă-mi înc-o dată dorul tău, să te ascult şi clipele să-mi pară nişte muguri plini, din care înfloresc aievea – veşnicii.

(h) Melancolie

Un vânt răzleţ îşi şterge lacrimile reci pe geamuri. Plouă.

Tristeţi nedesluşite-mi vin, dar toată durerea ce-o simt n-o simt în mine, în inimă, în piept, ci-n picurii de ploaie care curg.

Şi altoita pe fiinţa mea imensă lume cu toamna şi cu seara ei mă doare ca o rană.

Spre munţi trec nori cu ugerele pline.

Şi plouă.

(I) Amurg de toamnă

…

O, sufletul!

Să mi-l ascund mai bine-n piept şi mai adânc, să nu-l ajungă nicio rază de lumină:

s-ar prăbuşi.

E toamna.

(j) Leagănul

Eram aşa de obosit şi sufeream.

Eu cred că sufeream de prea mult suflet.

Pe dealuri zorile îşi deschideau pleoapele şi ochii înroşiţi de neodihna.

Pierdut – m-am întrebat:

Soare, cum mai simţi nebună bucurie de-a răsări?

Şi-n dimineaţa-aceea fără somn cum colindam cu paşi de plumb într-un ungher am dat de-un leagăn.

Păianjenii-şi teeau în el măruntele lor lumi, iar carii-i măcinau tăcerea.

L-am privit cu gândul larg deschis.

era leagănul în care-o mana-mbătrânita azi de soarta mea mi-a legănat întâiul somn şi poate-ntaiul vis.

cu degetele amintirii mi-am pipăit încet, încet, trecutul ca un orb şi fără să-nţeleg de ce m-am prăbuşit şi-n hohote am început să plâng deasupra leagănului meu.

eram aşa de obosit de primăveri de trandafiri, de tinereţe şi de râs.

Aiurând mă căutam în leagănul bătrân cu mâinile pe mine însumi

— Ca prunc.

(k) Daţi-mi un trup voi munţilor

Numai pe ţin ete am, trecătorul meu trup, şi totuşi flori albe şi roşii eu nu-ţi pun pe frunte şi-n plete, căci lutul tău slab mi-e prea strâmt pentru straşnicul suflet ce-l port.

Daţi-mi un trup, voi munţilor, mărilor, daţi-mi alt trup să-mi descarc nebunia în plin!

Pământule larg, fii trunchiul meu, fii pieptul acestei năprasnice inimi, prefa-te-n lăcaşul furtunilor cari mă strivesc, fii amfora eului meu îndărătnic!

Prin cosmos auzi-s-ar atuncea măreţii mei paşi şi-aş apare năvalnic şi liber cum sunt, pământule sfânt.

Când aş iubi, mi-aş întinde spre cer toate marile ca nişte vânjoase, sălbatice braţe fierbinţi, spre cer, să-l cuprind, mijlocul să-i frâng, să-i sărut sclipitoarele stele.

Când aş urî, aş zdrobi sub picioarele mele de stâncă bieţi sori călători şi poate-aş zâmbi.

dar numai pe tine te am, trecătorul meu trup.

(l) Lăcrimă şi raza

O lacrimă
Desprinsă dintre genele unei plăpânde amintiri
Ce stă ascunsă-n fundul unui suflet
Căzu
Pe albul unei fragede petale…
O rază dete peste ea
Şi-i zise:
„Simt din căldura ta că nu eşti bob de rouă…
De unde vii şi ce eşti?”
În vreme ce se destrama în pulbere de soare.
Răspunse lacrima:
„Eu sunt un strop de suflet

Şi sunt
Că picurii izvoarelor fierbinţi:
Vin totdeauna din adâncuri – mari!”…